

Základní škola Dolní Benešov, příspěvková organizace
Nádražní 134, Dolní Benešov 747 22

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

**Tento program proti šikanování je součástí Preventivního programu Základní školy Dolní Benešov,
okres Opava, příspěvková organizace
pro školní rok 2024/2025**

Ředitel školy: Mgr. Leon Hahn

Školní metodik prevence: Mgr. Nikola Jarošová

V Dolním Benešově, 1. 9. 2024

Jedním z primárních cílů školy je vytváření bezpečného prostředí a předcházení šikany, kyberšikany.

Při pedagogické činnosti ve vztahu k prevenci šikany je nutné klást důraz především na:

- vytváření dobrých vztahů uvnitř třídních kolektivů,
- podporu solidarity, tolerance a sounáležitosti,
- včasnou diagnostiku vztahů v třídních kolektivech
- podporu a upevňování zdravé třídní normy jako prevenci šikany,
- pracovat na povědomí žáků o rizikovém chování na internetu,
- stanovení pravidel pro používání ICT, internetu a mobilních telefonů (během vyučování, přestávkách apod.) do Školního řádu,
- začlenit témata spojená s rizikovým chováním na internetu do výuky,
- realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikany,
- spolupráci pedagoga při řešení s ostatními pedagogickými pracovníky, vedením školy a zákonnými zástupci studentů, příp. mimoškolními odbornými pracovníky (okresní metodici prevence, sociální pracovníci, PČR apod.).

Charakteristika šikany a kyberšikany

Šikana je agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli, které se v čase opakuje (nikoli nutně) a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně anebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoučelností agrese.

Kyberšikana (tj. elektronická šikana) patří poslední dobou k nejčastější formě šikany. Může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, prezentace ponižujících videí na portálech, prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhružných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhružné SMS nebo e-maily apod. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany. Je tedy důležité při řešení prověřit případné souvislosti s klasickou šikanou.

Předání potřebných informací o šikaně a kyberšikaně

- *žáci*: jsou informováni třídním učitelem v rámci třídnických hodin, prostřednictvím informačních letáků, školní nástěnky a akcí zaměřených na prevenci šikany
- *pedagogičtí pracovníci*: informace jim předává školní metodik prevence
- *rodiče*: jsou informováni na prvních třídních schůzkách, prostřednictvím webových stránek školy

ŠIKANA

Krizový plán pro řešení šikanování aneb první pomoc

A. Pro vyšetřování počáteční šikany

- 1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, tedy s tzv. informátory** (TU, další pedagogičtí pracovníci, dozory, školník, uklízečka apod.). Na šikanu mohou upozornit i svědci nebo samotná oběť. Hlavním cílem je získat prvotní informace o tom, co se děje, zjistit, zda se jedná o šikanu, či škádlení a upozornit na situaci vedení školy i další pedagogické pracovníky. Je nutné zajistit dozor a dohled nad třídou.
- 2. Rozhovor s oběťmi.** Rozhovor se realizuje tak, aby nikdo ze spolužáků nevěděl, že zjišťujeme další informace o situaci ve třídě. Nesmí se konfrontovat oběť s možnými agresory. To, co oběť říká, nezpochybňujeme. Hlavním cílem je zjistit, co nejvíce informací prostřednictvím otevřených otázek (Co se děje? Jak? Kdo to dělá? Kdo to ještě dělá? Kdy se to děje? Kde? Co ještě se děje? Komu se to ještě děje? Jak dlouho? Jak často? Kdo to nedělá? S kým se ten, kdo to nedělá, baví? S kým si o tom mluvil/a?). Nikdy se netázeme, proč se tak děje. Je důležité oběť podpořit, povzbudit, zajistit ji bezpečí (dohled, dozor, v krajních případech ji nechat doma apod.).
- 3. Nalezení vhodných svědků.** Svědkem je ten, kdo není napojen na možné agresory (tj. není jejich blízkým kamarádem), neublíží oběti, zastává se oběti, případně není angažovaný do nastalé situace (může zaujímat lhostejný postoj). Vhodný svědek není navržen TU a dalšími učiteli. Volba svědků vyplývá z rozhovoru s oběťmi! Při rozhovorech nezveřejňujeme obsah a zdroj informací (tj. co víme a od koho).

- 4. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky** (nikoli však konfrontace obětí a agresorů). Otázky rozhovoru jsou stejné jako u obětí. Můžeme se ptát i na to, proč tomu tak je (Proč se spolužákovi ubližuje?). Svědci potvrzují oběti, potvrzují agresory a dávají návrhy na další možné svědky.
- 5. Zajištění ochrany obětem.** V nižších stádiích může mít ochrana následující formy:
- Komunikace s rodiči (upozornit na situaci, nepustit informaci o tom, o koho se jedná! Raději vymluvit konfrontaci s rodiči agresorů);
  - Konzultace s TU, vedením školy a dalšími pedagogickými pracovníky za účelem zvýšeného dozoru a dohledu nad třídou;
  - Vytvoření IVP;
  - Dočasné převedení do jiné třídy;
  - Domluva s pediatrem a s rodiči a zanechání žáka doma apod.
- 6. Rozhovor s agresory,** případně konfrontace mezi nimi. Dokud není nashromážděný materiál, nerealizujeme rozhovory s agresory. Při rozhovorech nezveřejňujeme obsah a zdroj informací (tj. co víme a od koho). Zveme agresory k rozhovoru až v momentě, kdy to bude bezpečné pro oběť (viz bod č.5). Od agresorů nezjišťujeme další detaily, pouze potvrzujeme to, co víme (doznání/souhlas/nesouhlas/zapření). Pozor si dáváme na sugestivní otázky, hovoříme způsobem, že vše víme. „Chytáme“ agresory za slovo. Výpověď však musí být vlastními slovy.

B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a **bezprostřední záchrana oběti**.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování (viz kroky v bodě A).

Další zásady a poznámky:

- Metoda usmíření může být kontraproduktivní. Nenutíme žáky, aby se vzájemně omluvili, podali si ruce apod.
- Při trestání dětí v raných stádiích šikany se spíše doporučuje netrestat. Trestání může vést k většímu narušení vztahů mezi žáky a k pomstychtivosti. Samotné vyšetřování, které dětem nahání hrůzu, je určitou formou trestu.
- Zpráva vyšetřování musí být co nejkonkrétnější, nejlépe napsaná vlastními slovy vyšetřovaného. V rámci zprávy si všímáme znaků a kritérií, které jsou signifikantní pro diagnostiku šikany.
- Čím méně lidí během vyšetřování o situaci ví, tím lépe. Při prvotních rozhovorech nepouštíme informace do sborovny.
- Při prvotním pozorování a zjišťování nemluvíme o šikaně. Spíše klademe otázky: Jak se máš/máte? Jak se ve třídě cítíš/cítíte? Je někdo, kdo se necítí dobře?
- U rozhovoru je velmi důležité zjistit odpověď na otázku jak: Jak se ubližuje? Kam? Jak to vypadá? Vybídnout oběť nebo svědka o ukázkou.

C. Šikana na učitele

Narušením pravidel a rolí ve vztahu učitel x žák může dojít k šikaně na učitele ze strany žáka. Žák se dostane do větší pozice moci než učitel, narušuje jeho autoritu. Tento druh šikany se nejčastěji odehrává ve škole, ale může se překloupat také do veřejného prostoru (místa bydliště, popř. kyberprostoru).

- Pedagog – oběť (pedagog – svědek) vyhledá pomoc (vedení školy, ŠPP, kolegu, ke kterému má důvěru).
- Je informováno vedení školy.
- Je zajištěna ochrana učiteli (vedení školy, ŠPP).
- ŠPP zajistí šetření (viz výše postup u šikany).
  - ➔ Hledání svědků, rozhovor s obětí, agresorem **VŠE DOKUMENTUJEME!**
  - ➔ Je-li to možné, požádáme o pomoc odborníka na šikanu.
  - ➔ ŠPP informuje vedení školy o výsledcích šetření
- Vedení školy jedná se zákonnými zástupci agresora.
- Výchovná komise (ŠPP, vedení školy, TU + další zainteresovaní) jedná o dalším postupu (oznámení PČR, OSPOD, kázeňské opatření, pomoc PPP). **VŠE DOKUMENTUJEME!**
- Vedení školy (ŠPP) nabídne poškozeného pedagogovi odbornou pomoc.
- Ve třídě je zajištěn intervenční program – znovu nastolení zdravých pravidel a klima.

Znaky šikany

Mezi základní znaky patří:

- 1) Cílenost/zacílenost
- 2) Dlouhodobé ubližování
- 3) Stupňování
- 4) Systematičnost/organizovanost
- 5) Nepříjemnost útoku
- 6) Pocity bezmoci a beznaděje na straně oběti (může být základním kritériem šikany – nepodceňovat!)
- 7) Opakovanost
- 8) Nepoměr sil (fyzických a mentálních)
- 9) Samoučelnost agrese (cílem je ublížit, může být jedno komu).

Při diferenciaci nemusí být naplněny všechny body. Hlavním rozdílem mezi škádlením a šikanou je to, že při upozornění (TU, samotnou obětí apod.) útočník přestane a zanechá svého jednání.

Stádia šikany

1) Ostrakismus – oběť je na okraji kolektivu

Tato fáze je obtížně zachytitelná i pro velmi empatického pedagoga.

Znaky: probíhá slovní ubližování, nadávky, často klesá prospěch, oběť komunikuje s nižšími ročníky, panuje zde otevřený nesouhlas ze strany svědků, stádium je otevřené (projevy jsou snadno viditelné)

Řešení: vzít agresora na „tvrdý“ pohovor (TU, ŠMP, VP + zákonný zástupce žáka) dle kroků 1. pomoci, zrealizovat komunitní kruh, hrát psychosociální hry.

2) Fyzická agrese a psychická manipulace

Tuto fázi již poučený pedagog umí zachytit docela dobře.

Znaky: drobnější fyzická agrese, slovní ponižování, poškozování učebních potřeb, brání svačín, oběti často utíkají do nemoci (časté absence s omluvou – např. bolest hlavy, bolest břicha – bez lékařského nálezu).

Kolektiv třídy se začíná dělit na 2 skupiny (na ty, co souhlasí, ale ještě aktivně nepodporují a na ty, co nesouhlasí, ale aktivně na obranu oběti nevystoupí). Časté je stěžování si na chování u TU.

Řešení: ještě může škola vlastními silami

Individuálně pracovat s obětí (především zvýšit její sebevědomí)

Individuálně pracovat s agresorem (pohovor na výchovné komisi, zákonný zástupce žáka)

Rozjet ve třídě „intervenční program“

3) Vytvoření tvrdého jádra agresorů aneb spolupráce více agresorů

Tato fáze je pro poučeného pedagoga dobře rozpoznatelná. Většina šikany je zachycena na pomezí 2. a 3. fáze:

Znaky: agresori si již vytvořili promyšlený systém šikany a postupně prohlubují ponižování, oběť přijme svou „rolí“ a často sedí v blízkosti agresora a paradoxně ho svými případnými výpověďmi chrání, třída je velmi hlučná, stále to v ní „bzučí“, oběť vyhledává přítomnost pedagoga, většina třídy se již přiklání na stranu agresorů a začíná přebírat jejich normy chování. Chybí otevřenost, objevuje se spíše lhostejnost, uzavřenost, ambivalence. V této fázi je častý výskyt více obětí. Časté je zastrašování. I prosociálně založené děti raději mlčí.

Řešení: již se většinou nelze obejít bez intervence odborného pracoviště, výchovné komise, atd., kontaktovat PPP.

4) Vytvoření norem

Pokud škola nezjistí šikanu do 3. fáze je to její selhání.

Znaky: většina třídy se již ztotožnila s chováním agresorů – považuje ho za normu, pro agresory je šikana důvod pro chození do školy, je to jaksí zvráceně baví, oběť se chová prapodivně – provokuje drzostmi učitele, koná naprosto nepochopitelné věci, šikana už má podobu rituálu – oběť je „patologicky“ závislá na šikaně, objevuje se slovník nadřazenosti (to je náš sluha, otrok, atd.). Třída učiteli připadá, že se „zklidnila“ („zlatá třída“).

Řešení: viz fáze 3, ale ještě delší a složitější.

5) Totalita

Znak: vše ve třídě ovládají agresori, nikdo nemá soucit, brutalita, chybí nesouhlas nebo lhostejnost, riziko zhroucení, sebevražd apod. Užívají se pojmy: otrok/otrokář, podčlověk atd.

Řešení: rozpouští se třída, ihned kontaktovat PPP, policii apod.

Typologie agresorů a obětí

Brutální agresor, kultivovaný (pozor nejtěžší), srandista, podnikatelské dítě, sociálně slabý, učitelské dítě, premiant třídy.

Oběť na první pohled (chybí pocit jistoty), oběť ochranné výchovy (nezvládají ani přiměřený vrstevnický tlak), sociálně slabý, handicapované dítě, učitelské dítě, talentované dítě, premiant.

Obecně platí, že se obětí může stát kdokoliv! Nespoléhat se na typologii.

Obecné pokyny při řešení šikany = zjistit 5 věcí (kdo je agresor, kdo oběť, kde probíhá, jak dlouho a jak)

Individuálně pracovat s agresorem i obětí, intervenční program ve třídě, jednotná důslednost učitelů, zákonný zástupce do školy (nejpozději od 2. fáze) obětí i agresorů – nikdy ne dohromady, nekonfrontovat oběť a agresora, při řešení být spíše nenápadný, než zjistíme dostatek informací, dotazovat se nejdříve spíše ostatních žáků ve třídě než agresora či oběti, nikdy nesvolávat třídní schůzky k šikaně – nakonec se viníkem stane učitel!!!!

Nepřímé (varovné) znaky šikanování

- Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- (Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přizpůsobovací konflikty nejsou vzácností!)

Přímé znaky šikanování

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.

- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Rodiče žáků se doporučuje upozornit zejména na tyto možné příznaky šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by se telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechuť jít ráno do školy (zvláště když dříve mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivější pozornosti pozorovat strach. Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresoři mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objeví výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (například opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.)
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

KYBERŠIKANA

Škola by se kyberšikanou měla zabývat vždy, když se o ní dozví.

Postup při řešení z pohledu školy:

1. Podpořit oběť a zajistit její bezpečí

Mezi první kroky patří zejména zklidnění oběti a nabídnutí podpory. Zároveň je třeba zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala, tedy odstranit závadný obsah z internetu. Toto lze provádět v součinnosti s IT odborníkem, poskytovatelem dané on-line služby, administrátory služby apod.

2. Zajistit co nejvíce důkazních materiálů

Před samotným smazáním materiálů je však nutné zajistit dostatek důkazů – v rámci možností pořídit si snapshoty s důkazním materiálem, stáhnout dané internetové stránky do lokálního počítače, zajistit seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany apod.

3. Incident vždy vyšetřit

Všechny případy je nutné důkladně vyšetřit, v případě potřeby využít podpory externích institucí. Vyšetřování zahrnuje zjištění, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.

4. Informovat rodiče

O incidentu je nutné informovat rodiče oběti i rodiče agresora, lze využít postupů definovaných ve scénáři řešení tradiční šikany. Poučme rodiče o tom, jaký bude postup řešení na úrovni školy, případně o tom, že daný případ kyberšikany nespadá do kompetence školy (např. útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole), a že je možné využít např. právních služeb, zažalovat agresora u občanského soudu za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu apod.

5. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi

V některých případech je vhodné postup řešení a zvolená opatření konzultovat s dalšími institucemi.

6. Žádat konečný verdikt a informace

Po vyšetření celé situace je nutné trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí a subjektů (např. Policie ČR, OSPOD apod.)

7. Zvolit odpovídající opatření

Stanovení kázeňských opatření agresorům v souladu se školním řádem v kombinaci s dalšími strategickými dokumenty školy – např. krizovým plánem, minimálním preventivním programem školy apod.

8. Realizovat preventivní opatření

Aby se nežádoucí chování v budoucnu neopakovalo, je nutné zajistit preventivní opatření (realizace projektových dnů zaměřených na prevenci, příprava materiálů pro podporu prevence, posilování dobrých vztahů mezi žáky apod.).

Doporučený postup pro oběť kyberšikany:

1. Zachovat klid.
2. Uschovat si důkazy.
3. Ukončit komunikaci s pachatelem.
4. Blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje.
5. Identifikovat pachatele (pokud to neohrozí oběť).
6. Oznámit útok dospělým (učitel, rodič).
7. Nebát se vyhledat pomoc u specialistů (specializované organizace, poradny příp. Policii ČR).
8. Žádat konečný verdikt (v případě řešení situace školou).

Doporučený postup pro rodiče (v případě podezření na kyberšikanu):

1. Zajistit bezpečí a podporu dítěte

Prvním krokem je zajistit, aby se dítě v domácím prostředí cítilo bezpečně a aby mělo ve svém rodiči bezpodmínečnou podporu.

2. Vyšetřit situaci

Vyšetření vzniklé situace samotným rodičem – rodič musí porozumět, co přesně se stalo, kdo byl do kyberšikany zapojen, jaká byla prvotní příčina apod. Nalezení příčiny pomůže rodiči zvolit adekvátní postup a řešení – ať již bylo jeho dítě obětí či agresorem.

3. Vyhnout se bezprostřednímu zákazu přístupu dítěte k IT

Rodič by se neměl snažit vzniklou situaci řešit zákazem přístupu dítěte ke komunikačním technologiím, které do té chvíle používalo. Tato strategie vzniklou situaci nijak neřeší, nemá ani preventivní efekt. Zákazy používání elektronických komunikačních nástrojů omezují přirozenou komunikaci dětí, které jsou zvyklé internetové služby aktivně využívat. Zákazy využívání IT nástrojů ani blokování závadného obsahu samotnou kyberšikanu neřeší.

4. Kontaktovat školu, specializovanou instituci či přímo rodiče agresora

Běžnou součástí procesu řešení kyberšikany je kontaktování školy, poskytovatele služby, v rámci které kyberšikana probíhá, specializované instituce či přímo rodiče agresora. Společně s nimi pak může rodič zajistit odstranění závadných materiálů, provést blokaci, promyslet postup řešení apod. V některých případech je rovněž vhodné kontaktovat Policii ČR – a to zejména tehdy, pokud je oběti vyhrožováno fyzickým napadením nebo pokud existuje podezření, že byl spáchán trestný čin.

5. Požadovat konečný verdikt

Stejně jako při postupech řešení z pohledu oběti a školy by měl rodič vždy požadovat konečný verdikt – jak byli potrestáni pachatelé, jaká opatření bude škola nadále realizovat ke zlepšení bezpečí svých žáků aj.

6. Vyvodit důsledky a stanovit opatření

V případě, že se dítě stalo pachatelem kyberšikany, je nutné ho potrestat, v případě opakovaného páčání kyberšikany pak trest úměrně zvyšovat, aby si uvědomilo, že je jeho chování neakceptovatelné a opravdu závažné. Zároveň je však třeba jej pozitivně motivovat tak, aby v sobě nefixovalo nežádoucí vzorec chování (např. pokud dostane nálepkou agresor, bude se jako agresor v budoucnu chovat). Vždy je třeba být důsledný – pokud rodič postupuje nedůsledně a nevyžaduje dodržování pravidel, pachatel pochopí, že se takto může chovat i v budoucnu, protože mu kyberšikana „prošla“.

7. Spolupracovat se školou

I po skončení kyberšikany je vhodné nadále spolupracovat se školou, která kyberšikanu dítěte řešila, a podpořit její úsilí o zajištění bezpečnosti žáků i učitelů.

Znaky kyberšikany:

Anonymita

- oběť o napadení leckdy ani nemusí dlouhou dobu vědět,
- oběť není vždy schopná identifikovat či vystopovat agresora,
- vnímání dopadu jednání (útočník nevidí přímou reakci oběti na útok),
- odosobnělost útoku.

Čas

- útoky se prostřednictvím internetu šíří mnohem rychleji než v realitě,
- probíhají bez přestávek – oběť je šikanována 24 hodin denně, 7 dní v týdnu,
- útok je možné provést kdykoli,
- příprava a realizace útoku není časově limitována.

Místo

- agresor může provést útok odkudkoli (škola, hřiště, kavárna, doma),
- není nutná přítomnost agresora a oběti na stejném místě.

Nejčastější projevy kyberšikany

Ztrapňování, urážení, nadávání, pomlouvání – v rámci sociálních sítí, blogů či jiných webových stránek, v diskuzích, chatech, e-mailech, SMS zprávách atd.

Zastrašování, vyhrožování a vydírání – v rámci sociálních sítí, blogů či jiných webových stránek, v diskuzích, chatech, e-mailech, SMS zprávách atd.

Zveřejňování ponižujících fotografií, videozáznamů či audiozáznamů na internetu – mohou být autentické či uměle vytvořené (koláže apod.)

Krádež identity obětí – vytváření falešných účtů a manipulace s nimi – cílem je dostat oběť do potíží
Obtěžování a pronásledování - např. psaním zpráv, voláním nebo prozváněním, jež může přejít v kyberstalking či stalking

Spolupráce se specializovanými institucemi a Policíí ČR (šikana, kyberšikana)

(1) v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,

(2) v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,

(3) v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou),

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění):

❖ Policie ČR

❖ OSPOD

Kontakty pro rodiče a žáky

Linka bezpečí	116 111 www.linkabezpeci.cz
Linka pro rodinu a školu	116 000 http://linkaztracenedite.cz/
www.minimalizacesikany.cz www.nebudobet.cz www.e-bezpeci.cz	Poradenské linky zaměřené na prevenci RCH na internetu.